

کتاب جامع

روانشناسی رشد

مجموعه کتاب‌های
روانشناسی رشد «لورا ای برک»
روانشناسی رشد «ویلیام کرین»
روانشناسی ژنتیک «دکتر محمود منصور»

کارشناسی ارشد و دکتری روانشناسی

مؤلف:

احسان نیک‌منش

(کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی دانشگاه شهید بهشتی)

نشر مه‌آفرید

سرشناسه : نیک‌منش، احسان، ۱۳۶۶ -
 عنوان و نام پدیدآور : کتاب جامع روانشناسی رشد : ...مجموعه کتابهای کمک‌آموزشی کارشناسی ارشد و دکتری
 روانشناسی؛ مولف احسان نیک‌منش.
 مشخصات نشر : کرج: مه آفرید، ۱۳۹۲.
 مشخصات ظاهری : ۲۵۶ ص.
 فروست : مجموعه کتب کمک آموزشی کارشناسی ارشد و دکتری.
 شابک : ۲۰۰۰۰ ریال: 978-964-90803-3-8
 وضعیت فهرست نویسی : فیبا
 موضوع : روان‌شناسی رشد - راهنمای آموزشی (عالی)
 موضوع : آزمون دوره‌های تحصیلات تکمیلی - ایران
 شناسه افزوده : بزرگ، ابرار - روانشناسی رشد
 شناسه افزوده : کرین، ویلیام کریستوفر، ۱۹۴۳ - م. - روان‌شناسی رشد.
 شناسه افزوده : منصور، محمود، ۱۳۰۹ - . روانشناسی ژنتیک.
 رده بندی کنگره : LB۲۳۵۲ . ۲۵۹۴۶ ک ۱۳۹۲
 رده بندی دیویی : ۱۶۶۴ / ۲۷۸
 شماره کتابشناسی ملی : ۳۲۷۰۵۸۶

نام کتاب:	کتاب جامع روانشناسی رشد (مجموعه کتابهای کمک‌آموزشی کارشناسی ارشد و دکتری)
تألیف:	احسان نیک‌منش
ناشر:	انتشارات مه‌آفرید
صفحه‌آرایی:	مریم محمدی توسه
نوبت چاپ:	اول - ۱۳۹۲
تیراژ:	۱۰۰۰ جلد
لیتوگرافی:	نمای دانش
چاپ و صحافی:	قدیانی
شابک:	۹۷۸-۹۶۴-۹۰۸۰۳-۲-۸
بها:	۲۰۰۰۰ تومان
کاتبه: حقیقی مادی و معنوی این کتاب متعلق به ناشر می‌باشد	

دفتر مرکزی: مه‌آفرید

استان البرز - محمدشهر - مجتمع هزارواحدی همایون‌ویلا - ساختمان B۱۱ -
 طبقه دوم - واحد ۹ تلفن: ۰۲۶-۳۶۳۰۰۵۲۶ همراه: ۰۹۱۹۹۰۶۶۴۹۶

مقدمه

چرا آزمون و خطا...؟

به داوطلبان عزیز کنکور کارشناسی ارشد روانشناسی پیشنهاد می‌شود مطالب زیر را که تجربه‌های کسی است که مسیر کنکور را با موفقیت طی کرده، مطالعه کنند.

داوطلبانی که تجربه‌ی کسب رتبه برتر در کنکور کارشناسی ارشد روانشناسی را دارند، این موضوع را یک امر بدیهی می‌دانند که برای کسب رتبه برتر، چاره‌ای غیر از مسلط شدن روی منابع اصلی وجود ندارد. در واقع این نکته مهم‌ترین مسئله در کسب رتبه برتر در این آزمون است. نمی‌توان بدون مطالعه و فهم منابع اصلی، سراغ کتاب‌های کمک آموزشی، مجموعه نکات و کتاب‌های تست رفت و انتظار رتبه خوب را هم داشت. بلکه ابتدا باید روی مطالب کتاب‌های اصلی تسلط یافت و به فهم کلی نسبت به آنها دست پیدا کرد.

اما مشکل اصلی اینجاست که حجم منابع اصلی برای کنکور کارشناسی ارشد روانشناسی که از آنها سؤال طرح می‌شود و باید مطالعه شوند، زیاد است و همین امر باعث سخت شدن مسیر قبولی در این رشته با توجه به رقابت شدید برای ورود به دانشگاه سراسری شده است.

بسیاری از دانشجویان شروع به مطالعه‌ی منابع اصلی می‌کنند و با وجود تلاش زیاد و ساعات فراوان مطالعه، با رسیدن به هفته‌های پایانی کنکور، تازه متوجه حجم زیاد مطالبی که یک بار مطالعه کرده‌اند، می‌شوند. آنها درمی‌یابند که بسیاری از آنها را فراموش کرده‌اند و فرصتی هم برای مرور آنها وجود ندارد. همین مسئله باعث افزایش میزان اضطراب داوطلب می‌شود و چون میزان بالای اضطراب با عملکرد حافظه و یادگیری همبستگی منفی دارد، این مسئله باعث کاهش کارایی داوطلبان و عدم نتیجه‌گیری مناسب می‌شود.

و اما چه باید کرد؟

برای طی کردن مسیر کنکور کارشناسی ارشد روانشناسی به‌طور صحیح، آزمون و خطا کار عاقلانه‌ای نیست. بلکه می‌توان از کسانی که در این مسیر موفق بوده‌اند، مسیر درست را جویا شد و اطلاعات کامل را جمع‌آوری نمود.

اقدامی که ما برای به‌دست آوردن یک لیست جامع و مانع از منابع در پیش گرفتیم صحبت

کردن با رتبه‌های برتر کارشناسی ارشد این رشته بود. این اقدام در قالب انجمن علمی روانشناسی بالینی دانشگاه تهران انجام شد که در آن زمان به عنوان عضو شورای مرکزی این انجمن فعالیت می‌کردم.

در این راستا با رتبه ۱ و دیگر رتبه‌های تکریمی این رشته مصاحبه شد و لیست منابع مورد مطالعه آنها برای کنکور استخراج شد. به عنوان مثال در درس روانشناسی بالینی کتاب‌های؛ (۱) روانشناسی بالینی «فیرس»، (۲) روانشناسی بالینی «دکتر شاملو» و (۳) نظریه‌های مشاوره و روان درمانی «دکتر شفیع آبادی»، و همچنین در درس روانشناسی رشد کتاب‌های؛ (۱) روانشناسی رشد «لورنس» (جلد ۱ و ۲)، (۲) نظریه‌های روانشناسی رشد «ویلیام کرین» و (۳) روانشناسی ژنتیک «محمود منصور (جلد ۱)» و ... کتاب‌هایی بودند که در ردیف منابع اصلی قرار گرفتند که تقریباً همه رتبه‌های برتر آنها را مطالعه کرده بودند.

پس از بررسی‌های انجام شده و مشورت‌های فراوان با رتبه‌های تکریمی - همچون خانم آيسان افقی رتبه یک، آقای محسن دهقانی رتبه یک، خانم ضحی سعیدی تک رتبه یک، خانم میرجلیلی تک رتبه یک و آقای ذبیح‌زاده تک رتبه یک و ... - که همگی از دانشجویان برتر این رشته که در دانشگاه‌های شهید بهشتی و تهران مشغول به تحصیل بودند یک لیست جامع و مانع به دست آمد که با تسلط بر روی آنها می‌توان به رتبه‌های مطلوب در کنکور اندیشید.

جامعیت این منابع به دلیل پوشش دادن تمام کتاب‌های اصلی است و مانع بودن آنها هم به این دلیل است که کتاب‌هایی که بدون مطالعه آنها هم می‌توان به رتبه برتر دست پیدا کرد، از لیست حذف شده‌اند. یعنی در انتخاب این لیست، موفقیت در کنکور هدف اصلی و نهایی است و این مهم با انتخاب منابع جامع و مانع حاصل می‌شود.

تهیه‌ی یک لیست کامل، تنها گام اول و در واقع مقدمه‌ی کار بود. گام بعدی مطالعه و بررسی تخصصی و دقیق محتوا و روند سؤالات ۱۰ سال اخیر کنکور کارشناسی ارشد روانشناسی و استخراج همه‌ی مطالب مهم منابع اصلی، با توجه به میزان اهمیت هر کدام از کتاب‌ها، و تک تک فصول آنها در سؤالات کنکور بود. بررسی‌ها نشان داد که برخی از کتاب‌ها در مطالعه اولویت دارند، و همچنین در کتاب‌های مختلف برخی از فصول از اهمیت بیشتر و برخی دیگر از اهمیت کمتری برخوردارند و برخی از فصول اصلاً منبع طرح سؤال نیستند و باید

حذف شوند. مثلاً در درس روانشناسی بالینی و کتاب بالینی فیرس، چهار فصل اول و فصل ۱۹ اهمیت زیادی ندارند و می‌توان از مطالعه آن برای کنکور صرف‌نظر کرد و همچنین در درس آسیب‌شناسی روانی، در کتاب خلاصه روانپزشکی کاپلان (جلد دوم) از فصل اختلالات جنسی معمولاً سؤال طرح نمی‌شود. در درس روانشناسی رشد نیز، نظریه‌ها و مباحث مربوط به سال‌های ابتدایی زندگی، یعنی تولد تا نوجوانی از اهمیت بیشتری برخوردارند و در بین نظریه‌پردازان مختلف هم، نظریه افرادی مانند پیاژه، فروید، والن، گزل و... در اولویت طرح سؤال قرار دارند. نکات فراوان دیگری هم وجود دارند که در کنکور باید مد نظر قرار داده شود که در تدوین این کتب مورد توجه قرار گرفته‌اند.

بعد از طی کردن این مراحل، مسیر پرپیچ و خم کنکور تبدیل به مسیری هموار شد، و همچنین کتاب‌های منبع اصلی که حجم و دله‌ره‌آور بودند، تبدیل به جزواتی هدفمند و دسته‌بندی شده و با حجم بسیار کمتر شدند که دربردارنده‌ی همه‌ی کتاب‌های منبع اصلی، فصول مهم آنها و خط به خط و پاراگراف به پاراگراف مطالب مهم آنها بود.

با توجه به اینکه این جزوات از یک طرف پوشش‌دهنده‌ی تمام مطالب مهم کتاب‌های منبع اصلی کنکور بودند و از طرف دیگر به دلیل حذف مطالب غیر ضروری، حجم آنها کمتر شده بود، این امکان را به داوطلب می‌داد که چندین بار آنها را مرور کند و روی منابع اصلی این رشته به تسلط کامل برسد و در عین حال به معنای کنار گذاشتن منابع اصلی نبود، بلکه دقیقاً به معنای تسلط بر روی همه‌ی مطالب مهم منابع اصلی کنکور کارشناسی ارشد روانشناسی بود. نتیجه‌ی این اقدام، امکان مرور چند باره مطالب، احساس تسلط و کارایی، کاهش اضطراب و نگرانی و لذت بردن از مطالعه‌ی مباحث جذاب روانشناسی و در انتها کسب رتبه برتر در کنکور و قبولی در دوره روزانه دانشگاه شهید بهشتی برای داوطلب بود.

بعد از همه‌ی این اتفاقات با استقبال مدیر انتشارات مه‌آفرید از جزوات و پیشنهاد تبدیل آنها به کتاب‌هایی که بتوان آنها را در اختیار داوطلبان عزیز قرار داد مواجه شدم. نشر مه‌آفرید امیدوار است که با خواندن دقیق این کتاب‌ها بتوانید به رتبه‌ی مورد نظر خود در این رشته دست پیدا کرده و آینده‌ای نیکو برای خود بسازید.

احسان نیک‌منش

فهرست مطالب

بخش اول: روانشناسی رشد «لورا ای برک»

مقدمه.....	۵
فصل ۱: تاریخچه، نظریه و راهبردهای پژوهشی.....	۱۳
فصل ۲: مبانی زیستی و محیطی.....	۲۷
فصل ۳: رشد پیش از تولد، تولد و نوزاد.....	۳۲
فصل ۴: نوباوگی و نوپایی.....	۳۵
فصل ۵: رشد شناختی در نوپایی.....	۴۱
فصل ۶: رشد هیجانی و اجتماعی نوباوگی و نوپایی.....	۵۱
فصل ۷: رشد جسمانی و شناختی در اوایل کودکی.....	۶۰
فصل ۸: رشد هیجانی و اجتماعی در اوایل کودکی.....	۶۷
فصل ۹: رشد جسمانی و شناختی در اواسط کودکی.....	۷۴
فصل ۱۰: رشد هیجانی و اجتماعی در اواسط کودکی.....	۸۲
فصل ۱۱: رشد جسمانی و شناختی در نوجوان.....	۸۸
فصل ۱۲: رشد هیجانی و اجتماعی در نوجوانی.....	۹۱
فصل ۱۳: رشد جسمانی و شناختی در اوایل بزرگسالی (جوانی).....	۹۶
فصل ۱۴: رشد هیجانی و اجتماعی در اوایل بزرگسالی.....	۱۰۱
فصل ۱۵: رشد جسمانی و شناختی در میانسالی.....	۱۰۴
فصل ۱۶: رشد هیجانی و اجتماعی در میانسالی.....	۱۰۷
فصل ۱۷: رشد جسمانی و شناختی در اواخر بزرگسالی (پیری).....	۱۰۹
فصل ۱۸: رشد هیجانی و اجتماعی در اواخر بزرگسالی (پیری).....	۱۱۱
فصل ۱۹: مرگ، مردن و داغدیدگی.....	۱۱۵

بخش دوم: روانشناسی رشد «ویلیام گرین»

فصل ۱: پیش ساخت گرای، لاک و روسو.....	۱۱۹
فصل ۲: نظریه زیستی گزل.....	۱۲۲

فصل ۳: نظریه‌های کردارشناسی: داروین، لورنز و تین برگن، بالبی و اینزورث.....	۱۲۶
فصل ۴: فلسفه تربیتی مونتسوری.....	۱۳۵
فصل ۵: نظریه ارگانیسمی و تطبیقی ورنر.....	۱۳۵
فصل ۶: نظریه رشد - شناختی پیاژه.....	۱۳۵
فصل ۷: مراحل رشد اخلاقی.....	۱۳۵
فصل ۸: نظریه یادگیری: پالوف، واتسون و اسکینر.....	۱۶۰
فصل ۹: نظریه‌های یادگیری اجتماعی بندورا.....	۱۶۸
فصل ۱۰: نظریه ویگوتسکی در زمینه رشد شناختی.....	۱۷۵
فصل ۱۱: نظریه فروید.....	۱۳۵
فصل ۱۲: اریکسون و هشت مرحله زندگی.....	۱۳۵
فصل ۱۳: نظریه تفرد - جدایی ماهرلر.....	۱۸۶
فصل ۱۴: مطالعه روان تحلیلی بتل هایم در مورد در خودماندگی (اوتیسم).....	۲۰۰
فصل ۱۵: شناختل و تجربه‌های دوران کودکی.....	۲۰۴
فصل ۱۶: نظریه یونگ در مورد دوران بزرگسالی.....	۲۰۴
فصل ۱۷: نظریه رشد زبان چامسکی.....	۲۰۹
فصل ۱۸: روانشناسی انسان‌گرا و نظریه رشد.....	۲۱۳
فصل ۱۹: جنبش استانداردها.....	۲۱۵

بخش سوم: روانشناسی ژنتیک «دکتر محمود منصور»

فصل ۱: تاریخچه، نظریه و راهبردهای پژوهشی.....	۲۱۷
فصل ۲: پایه‌های شکل‌گیری روانشناسی علمی.....	۲۱۷
فصل ۳: گستره موضوع‌ها، نظریه‌ها و مراحل.....	۲۱۹
فصل ۴: گستره چرخه‌ها و نظام‌ها.....	۲۲۱
فصل ۵: نظام گزل.....	۲۲۲
فصل ۶: نظام والن.....	۲۲۷
فصل ۷: نظام روان تحلیل‌گری.....	۲۳۲
فصل ۸: بازتاب‌شناسی تحولی: بازتاب شرطی یادگیری و هشیاری.....	۲۳۵

۲۳۷.....	فصل ۹: نظام پیاژه.....
۲۴۴.....	فصل ۱۰: دوره پیش تولدی.....
۲۴۷.....	فصل ۱۱: دوره کودکی.....
۲۴۸.....	فصل ۱۲: دوره نوجوانی.....
۲۴۹.....	فصل ۱۳: بزرگسالی.....
۲۵۲.....	فصل ۱۵: ملاک های بازی.....
۲۵۶.....	فصل ۱۶: تقلید.....

www.ketab.ir